

Status
Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
22 november 2022

Eindtermijn
22 november 2022

Onderwerp

Vaststellen subsidie-instrumentarium voor uitvoering natuurmaatregelen Programma Natuur en Natuurpact in 2023-2025

Advies

1. Vast te stellen de Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025;
2. Vast te stellen het Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025 met de volgende deelplafonds:
 - a. € 6.000.000,00 bedoeld voor natuurmaatregelen zoals opgenomen in paragraaf 2 van de subsidieregeling met uitzondering van de natuurmaatregel 'vitalisering bos';
 - b. € 170.000,00 bedoeld voor de natuurmaatregel 'vitalisering bos' zoals opgenomen in paragraaf 2 van de subsidieregeling;
 - c. € 300.000,00 bedoeld voor bodemsaneringsmaatregelen als bedoeld in paragraaf 3 van de subsidieregeling;
3. Vast te stellen het Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013;
4. Vast te stellen het Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023 met de daarin opgenomen deelplafonds;
5. Vast te stellen de brief waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over de Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013 en het Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023;
6. Te bepalen dat de Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013 en het Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023 worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad waarmee de besluiten daags na publicatie in werking treden;
7. Te bepalen dat voor de overgangperiode in de eerste helft van 2023 waar noodzakelijk nog kan worden gewerkt met opdrachten per terrein behorende organisatie per gebied.

8. Vast te stellen de publiekssamenvatting bij de Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013 en het Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023;

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025
2. Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025
3. Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013
4. Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023
5. GS brief - Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025 en Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023

1 Toelichting voor het College

Zie GS-brief aan Provinciale Staten.

Ter nadere toelichting wordt het volgende opgemerkt.

Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025

Voor de uitvoering van natuurmaatregelen wordt op dit moment gebruik gemaakt van verschillende instrumenten; subsidies (o.a. de Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016 (Srg), de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur- en Landschap Zuid-Holland 2013 (SKNL) en de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 (SNL), overeenkomsten en opdrachten. Eerder dit jaar is besloten om voor de uitvoering van natuurmaatregelen met ingang van 2023 gebruik te maken van het subsidie-instrumentarium. Dit is op verzoek van een deel van de terrein beherende organisaties (hierna: TBO's) gebeurd.

Vervolgens is in samenspraak met verschillende beleids- en vakafdelingen binnen de provincie een aantal mogelijkheden verkend: gebruik maken van één van de bestaande subsidieregelingen, een geheel nieuwe subsidieregeling of een combinatie van beiden. Hoewel een nieuwe, integrale subsidieregeling voordelen zou hebben (en op termijn zeker wenselijk wordt geacht) is de uitkomst van de verkenning dat het opportuun is om voor de korte termijn gebruik te maken van een bestaande regeling – meer specifiek: de SKNL – en, alleen voor partijen die daarop geen beroep kunnen doen of maatregelen die daarmee niet kunnen worden gesubsidieerd, een nieuwe subsidieregeling op te stellen.

Daarbij heeft vooral meegewogen dat het vaststellen van een nieuwe integrale subsidieregeling meer tijd (want o.a. een indringender staatssteunbeoordeling) vergt. Dit staat op gespannen voet met de door alle betrokken stakeholders gevoelde urgentie en gewenste snelheid voor uitvoeren van de natuurmaatregelen. Daarbij is een zwaar gewicht toegekend aan het feit dat de maatregelen op grond van het Natuurpact uiterlijk 31 december 2027 moeten zijn uitgevoerd. In artikel 2, derde lid, van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur is bovendien bepaald dat deze uitkering uitsluitend wordt verstrekt voor de kosten die zijn gemaakt en vergoed voor de uitvoeringsactiviteiten in de periode tot en met 31 december 2025, waarbij de provincie hiervoor uiterlijk 31 december 2023 bestuurlijke verplichtingen moet zijn aangegaan. Dit vraagt dus om een voortvarende aanpak. De SKNL – een regeling die voor wat betreft staatssteun is goedgekeurd door de Europese Commissie en voor ca. 75% van de beoogde natuurmaatregelen kan worden ingezet – biedt hier een bruikbaar instrument voor. Tot slot is van veel “geen spijt”-natuurmaatregelen duidelijk dat en waar deze getroffen moeten worden. Reden waarom de inzet is om voor het subsidiëren van de natuurmaatregelen, te werken met een combinatie van de SKNL en een nieuwe subsidieregeling: de Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025 (hierna: de subsidieregeling).

Met dit besluit wordt deze nieuwe subsidieregeling vastgesteld door uw college.

De subsidieregeling biedt een grondslag voor het subsidiëren van natuurmaatregelen die worden uitgevoerd door medeoverheden en drinkwaterbedrijven. De subsidieregeling biedt daarnaast voor alle partijen een grondslag voor het onder strikte voorwaarden subsidiëren van bodemsaneringsmaatregelen voor zover sprake is van een verontreiniging die een belemmering vormt voor het treffen van natuurmaatregelen. De aanvragen kunnen worden ingediend in de periode 1 januari 2023 tot en met 30 september 2023 en kunnen zien op kosten die de provincie heeft gemaakt voor de uitvoeringsactiviteiten in de periode tot en met (uiterlijk) 31 december 2025. Dit vormt de reden voor strikte termijnen voor het indienen van de aanvraag voor subsidie (tot uiterlijk 30 september 2023) en het indienen van de aanvraag tot vaststelling (tot uiterlijk 15 augustus 2025). Op die wijze kan worden voldaan aan de verplichtingen uit hoofde van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur.

Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025

Uw college heeft op 11 oktober jl. reeds aan Provinciale Staten voorgesteld om het voor de subsidieregeling benodigde subsidieplafond vast te stellen. Dit bedraagt € 6.470.000,00. Provinciale Staten hebben dit subsidieplafond op 9 november jl. vastgesteld. Met onderhavig besluit worden binnen dit subsidieplafond drie deelplafonds vastgesteld door uw college. Daarbij is één deelplafond vastgesteld voor alle natuurmaatregelen met uitzondering van de natuurmaatregel 'vitalisering bos'. Van deze maatregel is op voorhand duidelijk dat en waar deze moet worden uitgevoerd en een bedrag geoormerkt. Om die reden is hiervoor een apart deelplafond van € 170.000,00 vastgesteld. Voor bodemsaneringsmaatregelen is een deelplafond van € 300.000,00 vastgesteld.

Wijzigingsbesluit SKNL en Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023

Als gezegd kan voor een groot deel van de natuurmaatregelen waarvoor voorheen opdrachten en overeenkomsten werden gebruikt, gebruik worden gemaakt van de bestaande SKNL. Deze is in 2010 vastgesteld en wordt sindsdien gebruikt als grondslag voor investeringssubsidie voor natuur en landschap (artikel 8 SKNL) en voor subsidie voor functieverandering (artikel 15 SKNL). Voor de natuurmaatregelen die uitgevoerd worden door de TBO's (anders dan medeoverheden en drinkwaterbedrijven) kan gebruik worden gemaakt van de grondslag voor de investeringssubsidie.

De SKNL wordt van oudsher gebruikt voor het subsidiëren van de realisatie van nieuwe natuur, de zogenaamde zelfrealisatie. Ook voor 2023 wordt voor de restantopgave realisatie NNN de SKNL opengesteld, alsmede voor tussentijdse kwaliteitsimpulsen van bestaande natuur. Met onderhavig besluit wordt het Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023 (hierna: Openstellingsbesluit) vastgesteld.

Het Openstellingsbesluit bevat twee bijlagen. Bijlage 1 wijst de percelen aan die zijn opengesteld voor 'functieverandering en inrichting'; bijlage 2 wijst de percelen aan die zijn opengesteld voor de 'kwaliteitsimpuls Programma Natuur en Natuurpact'. Het Openstellingsbesluit bevat daarnaast de subsidiedeelplafonds, de aanvraagperiode en

tarieven. Er is zoveel als mogelijk gezocht naar gelijklopende verplichtingen in het Openstellingsbesluit en de subsidieregeling.

De ontwikkelingen zijn ook aangegrepen om ook de SKNL zelf op enkele ondergeschikte onderdelen aan te passen. Zo wordt deze verder in lijn gebracht met het model dat beschikbaar is gesteld door BIJ12. Verder zien de aanpassingen erop om de SKNL op het punt van de subsidievaststelling goed te laten aansluiten op de voorwaarden voor bekostiging vanuit het Programma Natuur.

Overgangperiode - werken met opdrachten

De uitvoering van natuurmaatregelen kent in de praktijk een lange voorbereiding. Er moet onderzoek worden gedaan, afstemming met provinciale projectleiders plaatsvinden, aannemers worden gezocht, aanbestedingen verricht etc. etc. Voor maatregelen die in de eerste helft van 2023 getroffen moeten worden, moeten deze voorbereidingen reeds nu opgestart worden. De aanvragen op grond van de nieuwe subsidieregeling en het Openstellingsbesluit kunnen echter pas 1 januari 2023 worden ingediend en de beslistermijn is – gezien de noodzaak tot zorgvuldige besluitvorming – 13 weken. Dit zou betekenen dat uitvoering van natuurmaatregelen in het eerste kwartaal (en mogelijk zelfs het eerste half jaar) van 2023 stilvalt. Dit is zeer onwenselijk. Uitvoering van natuurmaatregelen is nodig voor behoud en herstel van de natuur waartoe de provincie een grote verantwoordelijkheid draagt en, in het geval van Natura 2000 doelstellingen, wettelijk verplicht is hiervoor zorg te dragen. De natuurmaatregelen zijn bovendien randvoorwaardelijk voor een gezonde economie in en buiten de provincie.

Om de continuïteit van de uitvoering van maatregelen te kunnen waarborgen is het noodzakelijk dat maatwerk kan worden toegepast en dat, daar waar dit noodzakelijk is voor de tijdige uitvoering van natuurmaatregelen, tot 1 juli 2023 tevens (door)gewerkt kan worden met opdrachten zoals tot op heden ook het geval is geweest.”

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 37.045.000, 00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Het totaalbedrag is als volgt opgedeeld:

Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025

- natuurmaatregelen (met uitzondering van natuurmaatregel 'vitalisering bos'):
€ 6.000.000
- natuurmaatregel vitalisering bos: € 170.000,00
- bodemsaneringsmaatregelen: € 300.000

Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013:

- investeringssubsidie inrichting: € 3.500.000,00
- investeringssubsidie kwaliteitsimpuls Programma Natuur en Natuurpact:
€ 21.900.000,00

- subsidie functieverandering: € 5.175.000,00

Deze middelen worden in de begroting volledig gedekt vanuit Programma Natuur (SPUK 1) en Natura 2000 plus het programma NNN (Natuurpact).

Juridisch kader

Gedeputeerde Staten zijn op grond van artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 (Asv) bevoegd tot vaststelling van subsidieregelingen. Hierin kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van te subsidiëren activiteiten, de subsidievereisten en subsidieverplichtingen voor de subsidieontvanger. Artikel 5 van de Asv kent aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid toe om een door Provinciale Staten vastgesteld subsidieplafond onder te verdelen in deelplafonds. Bij de onderhavige besluiten wordt van deze bevoegdheden gebruik gemaakt.

2 Voorafgaande besluitvorming

In het Natuurpact en het Programma Natuur zijn tussen het Rijk en de provincies afspraken gemaakt over natuurbeleid. Op grond daarvan zijn middelen beschikbaar gesteld voor natuurmaatregelen. SKNL is één van de subsidie-instrumenten die hiervoor kan worden gebruikt. Gedeputeerde Staten stellen jaarlijks een openstellingsbesluit vast en Provinciale Staten stellen hiertoe subsidieplafonds vast. Voor de SKNL is dit voorzien in de begroting 2023.

Ook ten behoeve van het nieuwe subsidie-instrument, de Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, stellen Provinciale Staten een subsidieplafond vast. Hiertoe heeft uw college op 11 oktober 2022 een voorstel gedaan aan Provinciale Staten. De subsidieplafonds zijn op 9 november 2022 vastgesteld door Provinciale Staten.

3 Proces

De subsidieregeling en het uitbreiden van de toepassing van de SKNL voor natuurmaatregelen die voorheen met opdrachten en overeenkomsten werden uitgevoerd, is resultante van afspraken die eerder dit jaar zijn gemaakt met de TBO's over het subsidiëren van natuurmaatregelen. Gedeputeerde Potjer heeft de TBO's op 28 juni 2022 toegezegd dat de natuurmaatregelen gesubsidieerd zouden worden en dat hiervoor zo nodig een nieuwe subsidieregeling zou worden opgesteld. Over de inhoud en aanpak hiervan heeft op regelmatige basis afstemming plaatsgevonden met de betrokken TBO's.

4 Participatie en rolname

Zie toelichting bij de vorige alinea 'Proces'.

5 Communicatiestrategie

De Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Besluit deelplafonds 2023-2025 Subsidieregeling natuurmaatregelen Zuid-Holland 2023-2025, het Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013 en het Openstellingsbesluit SKNL Zuid-Holland 2023 wordt, tezamen met de door Provinciale Staten vast te stellen subsidieplafonds, gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

De subsidieregelingen worden middels de provinciale website en één of meer contactdagen onder de aandacht gebracht bij de respectievelijke doelgroepen van de regelingen: de medeoverheden, drinkwaterbedrijven en andere TBO's. Dit wordt opgepakt via de lopende contacten met deze partijen.